

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Commissie Landbouw, Natuur en Visserij
Postbus 20018
Den Haag

Datum : 7 juni 2023
Ons kenmerk : 1585-23
Contactgegevens : Mette Vreeken (mette.vreeken@vogelbescherming.nl)
Betreft : Mythes over de Europese Natuurherstelwet ontkracht

Digitaal verzonden

Geachte leden van de Commissie Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

Deze maand wordt er in Brussel gestemd over de toekomst van de Europese Natuurherstelwet. Een wet die in het leven is geroepen om na decennia van biodiversiteitsverlies het tij te keren en deze crisis in Europa een halt toe te roepen. Dat is niet alleen van cruciaal belang voor onze natuur, maar ook om toekomstige uitdagingen op het gebied van klimaat, voedselzekerheid en gezondheid het hoofd te bieden. Immers, een robuuste en gezonde natuur is onmisbaar voor een duurzaam toekomstperspectief. Het [IPPC-rapport uit 2022](#) bevestigt dit en roept ook op tot het nemen van dringende maatregelen voor het herstel van aangetaste ecosystemen. De Natuurherstelwet is geheel in lijn met de mondiale afspraken over natuurherstel waar Nederland en de EU zich achter hebben geschaard, zo stelt ook IUCN deze week in [een oproep](#) aan het Europees Parlement.

Desondanks zijn recentelijk veel bezwaren gekomen tegen het wetsvoorstel en klinken er zelfs geluiden om de gehele Natuurherstelwet van tafel te vegen. Daarbij baart het Greenpeace, IUCN NL, IVN Natuureducatie, LandschappenNL, Natuurmonumenten, Natuur&Milieu, Natuur en Milieufederaties, Milieudefensie, SoortenNL, Stichting de Noordzee, Waddenvereniging, Wereld Natuur Fonds en Vogelbescherming Nederland zorgen dat kennis en expertise over deze wet veelal ontbreken, waardoor sentimenten en foute tegenstellingen het debat domineren. Middels deze brief ontkrachten wij graag een aantal van deze mythes.¹

Mythe 1 - De Natuurherstelwet is te vaag en niet goed uitgedacht

De Natuurherstelwet is een zorgvuldig en evenwichtig instrument met heldere doelen, deadlines en verplichtingen voor natuurherstel die nodig zijn om de biodiversiteits- en klimaatcrisis effectief aan te pakken. Daar is zeer goed over nagedacht. De wet combineert bindende normen met een grote mate van flexibiliteit voor de lidstaten. De verordening laat dus juist veel ruimte voor eigen invulling door de lidstaten. Onduidelijkheden die er nog zijn over bepalingen in de wet kunnen worden weggenomen. Op dit moment wordt er in Europa nog volop onderhandeld over diverse onderdelen van de Natuurherstelwet; gesprekken waar Nederland ook aan deelneemt.

Mythe 2: De Natuurherstelwet maakt de energietransitie onmogelijk

In werkelijkheid vloeien er weinig belemmeringen voort uit de verordening voor de aanleg van energie-infrastructuur. Specifieke bepalingen in het wetsvoorstel verzekeren juist een goede afstemming met

---

¹ Zie ook: ['Gaat Nederland nog verder op slot?' en zes andere vragen over de omstrepen Europese natuurherstelwet - NRC](#).

de ontwikkeling van hernieuwbare energie en RePowerEU. De Natuurherstelwet is gericht op het creëren van een win-winsituatie voor biodiversiteit en hernieuwbare energie- en klimaatmaatregelen. Op het gebied van windenergie op zee worden al grote stappen gezet om te zorgen voor natuurinclusieve windparken, die daadwerkelijk kansen bieden voor natuurherstel. Dit wordt ook internationaal ondersteund door de windsector en financiële instellingen, die stellen dat natuur en windenergie hand in hand moeten gaan. Dit is ook in lijn met het Noordzeeakkoord, die stelt dat de uitrol van wind op zee moet plaatsvinden binnen de ecologische draagkracht van het ecosysteem. Zolang beide doelen gediend zijn (zowel klimaat als natuur), kan er niet veel misgaan. De verordening voorziet bovendien in uitzonderingen op de herstel- en niet-verslechtingsverplichtingen voor projecten van groot openbaar belang.

Mythe 3: Onze voedselzekerheid komt in gevaar door de Natuurherstelwet

Onze voedselzekerheid komt juist in gevaar als we op deze manier doorgaan en blijven inzetten op verdere intensivering van de landbouw. Door de slechte staat van de natuur kampen we met verdroging, wat ook voor de landbouw desastreuze gevolgen heeft. De extreme droogte dit voorjaar in Italië en Spanje zijn exemplarisch. Daarnaast gaat het bijzonder slecht met bestuivers zoals bijen, zo ook in het landelijk gebied. Ook 2023 lijkt een dramatisch jaar te zijn voor vlinders, hommels en bijen. Dat terwijl bestuivers noodzakelijk zijn voor meer dan 75% van onze voedingsgewassen. Juist door in te zetten op natuurherstel investeren we in voedselzekerheid op de lange termijn. Zoals de Europese Commissie stelt: "Er is aangetoond dat herstel van agro-ecosystemen op lange termijn positieve gevolgen heeft voor de voedselproductiviteit en dat het herstel van de natuur fungeert als een verzekeringspolis om de duurzaamheid en veerkracht van de EU op lange termijn te waarborgen."

Mythe 4: Nederland gaat verder op slot door het verslechteringsverbod in de Natuurherstelwet

De Natuurherstelwet bepaalt dat herstelde natuur en beschermde habitattypen niet mogen verslechteren. Dat verslechteringsverbod is nodig om te voorkomen dat natuurherstel niet hand in hand gaat met voortgaande verslechtering van de natuur. Gevreesd wordt dat dit verslechteringsverbod nog strenger is dan de verslechteringsverboden die al gelden onder de Vogel- en Habitatrichtlijn. Dat zou volgens critici betekenen dat voortaan alle natuur beschermd wordt en er in de toekomst dus niks meer mogelijk in Nederland. Ook hier gaat het om een misverstand en wordt er ingespeeld op de angsten en sentimenten die heersen door de stikstofcrisis. De verordening vereist niet veel meer bescherming dan de bestaande natuurwetgeving, maar vooral dat de aangetaste natuur nu eindelijk eens wordt hersteld. Dat zal ons juist uit de crisis halen. Bovendien is het nog mogelijk om in de verordening te verduidelijken wat het verslechteringsverbod precies inhoudt en de bepalingen waar nodig aan te passen om aan de bezwaren tegemoet te komen.

Mythe 5: De Natuurherstelwet gaat ons veel geld kosten

Voor het herstellen van de natuur zijn EU en nationale fondsen beschikbaar. Bovendien wegen de voordelen van het herstellen van aangetaste ecosystemen ruimschoots op tegen de kosten. Uit onderzoek van de Europese Commissie blijkt dat elke euro die we in Europa investeren in natuurherstel ons 8 tot 38 euro oplevert. Het investeren in het herstel van ecosystemen rendeert dus. Investeren in bijvoorbeeld (laag)veen heeft tevens een betere bescherming tegen de effecten van klimaatverandering tot gevolg. Dit bevestigt wederom dat klimaatbeleid en ecosysteemherstel twee kanten van dezelfde medaille zijn.

Mythe 6: De Natuurherstelwet is de wens van 'ivoren-toren' ambtenaren

De Natuurherstelwet is opgesteld na consultatie van alle belanghebbenden, waaronder

vertegenwoordigers van de lidstaten, milieuorganisaties, onderzoeksinstituten, landbouw- en bosverenigingen en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven. Velen daarvan hebben expliciet gevraagd om bindende regelgeving voor natuurherstel waarmee rechtszekerheid wordt gecreëerd. Ook burgers vragen er om. In het [eindverslag](#) van de Conferentie over de toekomst van Europa, dat op 9 mei 2022 werd gepubliceerd, vroegen burgers in hun voorstellen over landbouw, voedselproductie, biodiversiteit, ecosystemen en vervuiling met name om “beschermde gebieden te creëren, te herstellen, beter te beheren en uit te breiden — met het oog op het behoud van de biodiversiteit”.

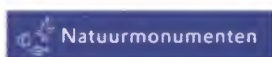
Mythe 7: Frankrijk en België hebben verzocht om op de 'pauze-knop' te drukken

Frankrijk staat nog steeds pal achter de Natuurherstelwet. De Franse president Macron sprak over milieueisen voor de industrie (CO₂-emissies, groene energie) toen hij het over een pauzeknop had. De Franse premier Élisabeth Borne heeft op 26 mei aan Eurocommissaris Sinkevičius verklaard de Green Deal (en daarmee ook de Natuurherstelwet) naar een veilige haven te willen leiden. De uitspraken van de Belgische premier De Croo over de pauzeknop en de Natuurherstelwet is in België op veel kritiek gestuit, zelfs van coalitiepartners in de regering. Het was dan ook geen gezamenlijk standpunt van de federale regering. De federale minister voor Milieu, Zakia Khattabi, maakte direct na het statement duidelijk dat het geen federaal of landelijk besluit is om op de pauzeknop te drukken.

De Europese Natuurherstelwet biedt ons de unieke kans om de teloorgang van onze biodiversiteit een halt toe te roepen en werk te maken van het broodnodige herstel. In het bijzonder voor toekomstige generaties is het cruciaal om de vele uitdagingen die nu spelen het hoofd te bieden, zo stelt Arcadis ook in hun [Quickscan](#). Een debat op basis van mythes en sentimenten draagt hier op geen enkele manier aan bij en zal ons land uiteindelijk duur komen te staan. We hopen dan ook dat u bovenstaande ter harte neemt en deze wet steunt. De natuur kan niet langer wachten.

Uiteraard zijn we bereid bovenstaande toe te lichten in een gesprek.

Met vriendelijke groet, mede namens:

Interim Directeur-Bestuurder

Floris Italianer